

**แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ
ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย**

**The Guidelines for Learning Management Administration
Promoting the 21st Century Career Development of Students at
Ban Wiang Phan School, Chiang Rai Province**

ปิยรัตน์ ยอดสุวรรณ¹

Piyarat Yodsuwan¹

สุวดี อูปปินใจ²

Suwadee Ouppinjai²

ประเวศ เวชชะ³

Prawet Wetcha³

วันที่รับบทความ: 26 ก.ค. 64

วันที่แก้ไขบทความ: 14 ก.ย. 64

วันที่ตอบรับ: 24 ธ.ค. 64

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2020)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistan Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Co Advisor)

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย ประชากรประกอบด้วย ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 4 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารจำนวน 4 คน และครูจำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ค่า PNI วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู ด้านการส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ภาพรวม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า 2.1) ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหารจัดการการเรียนรู้ คือ การวางแผนงานและงบประมาณ การวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล การนิเทศการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์แบบเป็นกันเอง และแหล่งเรียนรู้ภายในที่สามารถฝึกปฏิบัติงานได้จริง 2.2) เหตุปัจจัยที่จุดรั้งการบริหารจัดการเรียนรู้คือ ขาดการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ รูปแบบการนิเทศไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการประเมินผู้เรียนไม่

หลากหลาย ขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ความถนัดหรือความสนใจของตนเอง และขาดการวางแผนในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้

3. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย มี 3 ขั้นตอน คือ 3.1) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการเตรียมความพร้อมของครูก่อนเข้าสอน 2) การวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือการนิเทศการสอนและ 4) การประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ 3.2) การสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางจิตวิทยา 2) การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางกายภาพ และ 3) การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางสังคม และ 3.3) การส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

คำสำคัญ : การบริหารจัดการเรียนรู้, แนวทางการจัดการเรียนรู้, ทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21

Abstract

The objective of this study was to 1) study the current and desirable conditions of learning management that promote career skills in the 21st century of students of Ban Wiang Phan School. Chiang Rai 2) study the factors affecting the management of learning management that promotes career skills in the 21st century of the students of Ban Wiang Phan School. and 3) study the learning management approach that promotes career skills in the 21st century of students at Ban Wiang Phan School. The population recruited 60 participants including 1 director and 3 vice-directors, 4 chiefs of administrative divisions, and 52 teachers. The research instruments were questionnaire and interview. The data analysis employed PNI, mean, standard deviation and content analysis. The results showed that:

1. The current and desirable circumstances of learning management promoting the 21st Century career development of students at Ban Wiang Phan School, Chiang Rai Province in regard to classroom learning management promotion of teachers, learning atmosphere

promotion, promoting the use of media and learning resources, in overall, showed quality at the highest level.

2. The factors affecting learning management promoting the 21st Century career development of student sat Ban Wiang Phan School, Chiang Rai Province were: 2.1) The promoting factors were budget planning, individual learner analysis, learning management supervision, learning management activities evaluation, labs management and variety of learning media, teachers and students showing good relationship, and internal learning resources for practical practice. 2.2) The de-promoting factors were the lack of planning for developing learning activities, inadequate materials, equipment and labs, supervision platforms inconsistent with instruction, limited evaluation platforms, lacking internal and external learning resources suitable to the learning.

3. The guidelines for learning management administration promoting the 21st Century career development of Ban Wiang Phan School consisted of 3 steps i.e. 3.1) Promoting classroom learning management of teachers comprised (1) Promoting readiness of teachers before teaching (2) Planning for learning management (3) Learning activity or supervision (4) Evaluation and improving learning management 3.2) Building atmosphere promoting learning comprised (1) Promoting psychological atmosphere (2) Promoting physical atmosphere (3) Promoting social atmosphere; and 3.3) Prompting the use of media and learning resources.

Keywords: Learning Management, Learning Management Approach, 21st Century Career Skills

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคณาชาวไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งจำเป็นใน

การที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ“การพัฒนาคน”ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน(แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคน ให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่าง ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น การพัฒนาอาชีพ เป็นสิ่งที่สำคัญในวิถีชีวิตและการดำรงชีพในปัจจุบัน เพราะอาชีพเป็นการสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ก่อให้เกิดผลผลิตและการบริการ (สุวดี อุปปินใจ และคณะ, 2562:47) ในศตวรรษที่ 21 โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ผ่านมา ระบบการศึกษาได้รับการ พัฒนาให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลก ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีทักษะอาชีพและชีวิต เป็นหนึ่งในทักษะที่มีในแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดและหลักการของทักษะนี้เน้นที่ทักษะในการให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ตนเอง เลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง พินิจพิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของ บุคคล สิ่งแวดล้อม ค่านิยม และภูมิหลังของบุคคลนั้น (Anne, 1964; อ้างอิงจาก รณยุทธ นิลโคตร, 2561:42)

โรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย มีวิสัยทัศน์มุ่งบริหารจัดการโดยยึดหลักการพัฒนาการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา อาศัยการมีส่วนร่วมครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเพื่อปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกรักความเป็นไทย ประพฤติตนตามหลักค่านิยม 12 ประการ และมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามพลโลก “ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ทั้งนี้โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียน และเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียนทุกระดับชั้นเรียน (โรงเรียนบ้านเวียงพาน, 2561:1) จากเหตุและผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจในการศึกษาครั้งนี้ โดยมุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน ให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวอย่างมีความสุขและเป็นประชากรที่มีคุณภาพในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ของการศึกษา

1.1 ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

1.2 ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

1.3 ทราบถึงแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน การจัดการองค์การ พัฒนาบทบาทภาวะผู้นำด้านการบริหารที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอน

1.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการเป็นข้อมูลสำหรับการให้การส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการพัฒนาทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงรายต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดขอบข่ายการบริหารการจัดการเรียนรู้ของประเวศ เวชชะ (2562) ประกอบด้วย ขอบข่ายการบริหารการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1.1.1 การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู

1.1.2 การสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

1.1.3 การส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดแนวทางส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของ สุวดี อุปปินใจ และคณะ (2562 : 467) ดังต่อไปนี้

1.2.1 ด้านระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.2.2 ด้านระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21

1.2.3 ด้านระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21

1.2.4 ด้านระบบการพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21

1.2.5 ด้านระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักวิชาการ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว

1.3.2 เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและเป็นผู้นำ

1.3.3 ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

1.3.4 การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด

1.3.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเวียงพาน อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน และครู จำนวน 52 คน รวมทั้งหมด จำนวน 60 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน และครู จำนวน 52 คน รวมทั้งหมด 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย โดยมีการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence : IOC) จากการพิจารณาค่า IOC พบว่า ข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.60 – 1.00 ซึ่งสามารถตัดสินได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสมกับนิยามเชิงปฏิบัติการ หลังจากนั้นจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) แล้วจึงเรียงลำดับจากที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด เพื่อจัดลำดับความต้องการจำตามลำดับแรก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

แหล่งข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน ครูประจำโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพ จำนวน 14 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การระดมสมอง (Brain Storming) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้ศึกษาได้นำผลการวิเคราะห์และสรุปแบบสอบถามจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ประเด็นการระดมสมอง คือ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสนับสนุนหรืออุดหนุนด้านการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่ได้จากการระดมสมอง (Brain Storming) นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย

แหล่งข้อมูลในการศึกษานี้ ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 3 คน โรงเรียนจำนวน 4 คน หัวหน้าฝ่ายบริหาร จำนวน 4 คน ครูประจำโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพ จำนวน 14 คน รวมทั้งหมด 22 คน เลือก

กลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากแบบสอบถามเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่ตอบ นำเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมพบว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) ของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย โดยภาพรวมมีค่า $PNI = 0.163$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ($PNI = 0.167$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.93$)

ผลการศึกษาวิจัยที่มีผลต่อสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู คือ

1.1 การเตรียมความพร้อมของครูก่อนเข้าสอน

1.1.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล 2) ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง

1.1.2 ปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ 1) การจัดครูสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาของครู และ 2) วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ

1.2 การวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.2.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีการจัดประชุมวางแผนงานงบประมาณแต่ละกิจกรรม 2) ครูมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน และ 3) มีการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.2.2 ปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ 1) ขาดการวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 การนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน

1.3.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และ 2) ผู้บริหารให้ความสำคัญในการนิเทศ

1.3.2 ปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ 1) รูปแบบการนิเทศไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

1.4 การประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1.4.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) จัดให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม และ 2) ครูมีการประเมินสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4.2 ปัจจัยที่จุดรั้ง ได้แก่ 1) รูปแบบการประเมินผู้เรียนไม่หลากหลาย และ 2) วัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกและการสอบปฏิบัติของผู้เรียนไม่เพียงพอ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ คือ

2.1 บรรยายภาพทางจิตวิทยา

2.1.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) มีการจัดประเมินทางจิตวิทยาด้านทักษะอาชีพของผู้เรียนทุกระดับชั้น และ 2) ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนการทำกิจกรรมร่วมกัน

2.1.2 ปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ ครูจำกัดรูปแบบการจัดกิจกรรมของผู้เรียน

2.2 บรรยายภาพทางกายภาพ

2.2.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) มีผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ และ 2) มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้

2.2.2 ปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ 1) มีห้องปฏิบัติการเฉพาะไม่เพียงพอ และ 2) สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ

2.3 บรรยายภาพทางสังคม

2.3.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) ครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์แบบเป็นกันเอง คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และ 2) ครูมีกระบวนการทำงานเป็นทีม

2.3.2 ปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ ครูขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ความถนัดหรือความสนใจของตนเอง จึงเกิดการเลือกเรียนตามเพื่อน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ คือ

3.1 สื่อการเรียนรู้

3.1.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) ครูมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการจัดการเรียนการสอน และ 3) ครูและนักเรียนมีทักษะความสามารถในการทำสื่อการเรียนรู้

3.1.2 ปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ 1) ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดหาและจัดทำสื่อ 2) ครูขาดความรู้และทักษะในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และ 3) ขาดการส่งเสริมอบรมการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอน

3.2 แหล่งเรียนรู้

3.2.1 ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ 1) มีแหล่งเรียนรู้ภายในที่สามารถฝึกปฏิบัติงานได้จริง เช่น สหกรณ์ ธนาคาร โรงเรียน ธนาคารขยะ และร้านกาแฟโรงเรียน 2) มีแหล่งเรียนรู้ภายนอกที่ความหลากหลายสามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์จริงได้ เช่น ตลาดค้าขายแดนแม่สาย ฟาร์มโคนมชัยลี เป็นต้น

3.2.2 ปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ 1) แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ 2) ขาดการวางแผนในการจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานที่ให้เหมาะสมกับการเรียน 3) ขาดข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ และ 4) ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา งบประมาณการจัดการ

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู

1.1 การส่งเสริมการเตรียมความพร้อมของครูก่อนเข้าสอน

1.1.1 การส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล วิเคราะห์ผู้เรียนทั้งรูปแบบการเรียน สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียน เพื่อนำสู่การวางแผนการจัดการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น วิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์งานและภารกิจของหน้าที่เกี่ยวกับการสอน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการเรียนและกิจกรรม และการประเมินปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.1.2 การส่งเสริมการเตรียมความพร้อมของครูในด้านความรู้ ทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ การแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ และมีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย โดยส่งเสริมให้ครูมีทักษะความรู้ในสาขาวิชาที่ได้รับมอบหมายในการเรียนการสอน ผ่านการอบรมพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

1.1.3 การสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละหลักสูตรวิชาเพื่อให้มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอสำหรับการจัดการเรียนรู้

1.2 การวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.2.1 การส่งเสริมการจัดอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และประชุมวางแผนงานงบประมาณแต่ละกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรวิชา

1.2.2 การส่งเสริมให้ครูได้มีการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัดและความพร้อมของผู้เรียน และสร้างความเชี่ยวชาญตามความถนัดและสนใจให้เกิดกับผู้เรียน รวมทั้งวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน

1.3.1 การให้ความสำคัญกับกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู ในการให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางเพื่อพัฒนาการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์ และช่วยให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เกิดการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านจิตใจ ปัญญา และร่างกายอย่างสมดุล

1.3.2 จัดให้มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดรูปแบบการนิเทศให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแต่ละวิชา และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 การประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1.4.1 จัดให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรมของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น และส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้

1.4.2 การส่งเสริมให้ครูมีการประเมินสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ครูใช้รูปแบบการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย

1.4.3 การสนับสนุนให้มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกและการสอบปฏิบัติของผู้เรียนอย่างเพียงพอ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ จนสามารถลำดับความสำคัญของงานฝึกการวางแผนงาน ออกแบบผลผลิตของงานที่มีคุณภาพ และฝึกการทำงานร่วมกัน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

2. ด้านการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2.1 การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางจิตวิทยา

2.1.1 การส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย มีความเป็นมิตร ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องให้อิสระแก่ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างงานได้อย่างอิสระ กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้จำแนกวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับความสำคัญ และกำหนดภารกิจงานของตนเองอย่างมีอิสระ

2.1.2 การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนการทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการอยู่ร่วมกัน ขอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และมองเห็นคุณค่าของผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกัน สร้างสรรค์งานแนวคิดใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นได้

2.2 การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางกายภาพ

2.2.1 การจัดสถานที่ที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน และให้ความสำคัญในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ โดยจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการเฉพาะ ให้เพียงพอสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.2 การส่งเสริมให้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางสังคม

2.3.1 การส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการร่วมกัน

2.3.2 การส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง ให้เกิดบรรยากาศความร่วมมือร่วมใจ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันทั้งครูกับผู้เรียนและกับผู้อื่น เรียนรู้ที่จะเป็นพุดผู้ฟังที่ดีและสร้างศักยภาพให้เกิดการยอมรับในความเป็นผู้นำ

2.3.3 การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัดหรือความสนใจของตนเอง มีความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น และสามารถให้ทักษะการแก้ไขปัญหาระหว่างบุคคลได้

3. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

3.1 สื่อการเรียนรู้

3.1.1 การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และนำสื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการจัดการเรียนการสอน

3.1.2 การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาและจัดทำสื่อที่ใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้

3.1.3 ผู้บริหารควรส่งเสริมการอบรมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูมีความรู้และทักษะในการพัฒนาและความสามารถในการทำสื่อการเรียนรู้

3.2 แหล่งเรียนรู้

3.2.1 การสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้ภายในที่สามารถฝึกปฏิบัติงานได้จริงอย่างเหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดเรียนรู้แต่ละวิชา

3.2.2 การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ภายนอกที่มีความหลากหลายสามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และได้รับประสบการณ์ได้จริง และสนับสนุนทางการศึกษา แบบมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมถึงชุมชน โดยการบูรณาการร่วมกัน

3.2.3 การส่งเสริมให้มีการจัดข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานที่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

3.2.4 การส่งเสริมให้ครูมีการบริหารจัดการ ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย ทั้งนี้

ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) โดยภาพรวม มีค่า PNI = 0.163 ด้านที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ (PNI = 0.167) สอดคล้องกับ สวัสดิ์อุปินใจ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมคุณลักษณะด้านทักษะอาชีพของชุมชนตำบลเวียงเหนืออำเภอเวียงชัยจังหวัดเชียงราย ซึ่งกล่าวไว้ว่า ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน กลยุทธ์การส่งเสริมคุณลักษณะด้านทักษะอาชีพของชุมชน ตำบลเวียงเหนือ อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย พบว่า การส่งเสริมงบประมาณเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะอาชีพของชุมชน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพในการพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะอาชีพของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างพอเพียง ทั้งนี้เนื่องมาจากสื่อและแหล่งเรียนรู้จะเป็นแหล่งของข้อมูล ข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากการได้คิดเอง ปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามอรรถยาศัยและต่อเนื่อง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสุดท้ายก็จะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู มีดังนี้

2.1 การเตรียมความพร้อมของครูก่อนเข้าสอน ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล ครูมีแผนการจัดการเรียนการสอน และครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง และปัจจัยที่ขัดขวาง ได้แก่ การจัดครูสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาของครู และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเตรียมพร้อมครูจะช่วยให้ครูสามารถจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับ พชรรัตน์ นีวรรณ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านป่าสักไก่อ กล่าวว่า ปัจจัยในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน โรงเรียนบ้านป่าสักไก่อ ในภาพรวม เหตุและปัจจัยในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านบุคลากร (Man) และด้านการจัดการ (Management) เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการ

แหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) ด้านสังคม (Social) และด้านสภาพเศรษฐกิจ (Economic) ตามลำดับ

2.2 การวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ ผู้บริหาร มีการจัดประชุมวางแผนงานงบประมาณแต่ละกิจกรรม ครูมีการวางแผนจัดกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องสอดคล้องกับความถนัดและความพร้อมของผู้เรียน และมีการอบรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และปัจจัยที่ถูกระบุ ได้แก่ การขาดวางแผนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การวางแผนงบประมาณถือเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ที่จะช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ดำเนินการต่อไปได้ สอดคล้องกับ เสน่ห์ศรี โกเสนโต (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจั่วเต่า ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ ปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงาน งบประมาณที่จัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด วัสดุอุปกรณ์ที่มีในสถานศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการตามหน้าที่ของผู้บริหาร

2.3 การนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และผู้บริหารให้ความสำคัญในการนิเทศ และปัจจัยที่ถูกระบุ ได้แก่ รูปแบบการนิเทศไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องมีผู้ที่คอยสังเกตและให้คำแนะนำ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ วัชรนา เล่าเรียนดี (2554) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการทำงานร่วมกันด้วยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมกันและกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หรือระหว่างเพื่อนครูเพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพ การจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

2.4 การประเมินและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ จัดให้มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม และครูมีการประเมินสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยที่ถูกระบุ ได้แก่ รูปแบบการประเมินผู้เรียนไม่หลากหลาย และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการฝึกและการสอบปฏิบัติของผู้เรียน ไม่เพียงพอ ทั้งนี้

เนื่องมาจาก ปัจจัยการบริหารโดยทั่วไปแล้วจะคำนึงถึงทรัพยากรทางการบริหาร 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4M's เพราะเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารที่ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะทำให้การบริหารงานไม่ราบรื่นไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร เงิน วัสดุ และการบริหารจัดการ สอดคล้องกับเสน่ห์ศรี โกเสนตอ (2559) ได้ทำการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจั่วเต่า ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการงานวิชาการ ปัจจัยภายในสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงาน งบประมาณที่จัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด วัสดุอุปกรณ์ที่มีในสถานศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการตามหน้าที่ของผู้บริหาร

3. แนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีแนวทางการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย ดังนี้

3.1 การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางจิตวิทยา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย มีความเป็นมิตร ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องให้อิสระภาพแก่ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูมีการจัดประเมินทางจิตวิทยาด้านทักษะอาชีพของผู้เรียนทุกระดับชั้น และควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นให้ผู้เรียนการทำกิจกรรมร่วมกัน และให้ผู้เรียนมีอิสระทางความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนรู้สึกสบายใจ มีความอบอุ่น มีความเป็นกันเอง มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และมีความรักความศรัทธาต่อผู้สอน ตลอดจนมีอิสระในความกล้าแสดงออกสอดคล้องกับ พิมพ์พัญญ์ ทองกิ่ง (2563) ได้ทำการศึกษาบทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ บทบาทครูและแนวทางการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า บรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางจิตวิทยา ได้แก่ 1) บรรยากาศที่อบอุ่น (Warmth) 2) บรรยากาศที่เป็นอิสระ (Freedom) 3) บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) 4) บรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือ (Respect) 5) บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) และ 6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success)

3.2 การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางกายภาพ ผู้บริหารควรจัดสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียน และให้ความสำคัญในการจัดห้องปฏิบัติการต่างๆ โดยจัดสรรงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการเฉพาะให้เพียงพอสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และควรส่งเสริมให้มีสถานที่ในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสมและเพียงพอสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ เนื่องมาจาก การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน ช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พิมพาพิญ ทองกิ่ง (2563) ได้ทำการศึกษาบทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ บทบาทครูและแนวทางการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในทางกายภาพ ได้แก่ ลักษณะของห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน

3.3 การส่งเสริมการจัดบรรยากาศทางสังคม ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีกระบวนการทำงานเป็นทีม ควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมกันเอง ให้เกิดบรรยากาศความร่วมมือร่วมใจ สัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันทั้งครูกับผู้เรียน และควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัดหรือความสนใจของตนเอง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น จะทำให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และสามารถสร้างศักยภาพการยอมรับในความเป็นผู้นำ โดยยอมรับในความแตกต่างและมองเห็นคุณค่าของผู้อื่น เกิดความร่วมมือ เพื่อร่วมกันสร้างสรรค์งานอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ สุวดี อุปปินใจ และคณะ (2562 : 476) กล่าวว่า บรรยากาศทางสังคม เป็นบรรยากาศที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่อยู่ร่วมกัน การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกรักที่จะเรียนรู้และเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย การเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่ การเรียนรู้ด้านความรู้ และการเรียนรู้ทางสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การให้ผู้เรียนมีความรู้ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างราบรื่นมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน การจัดการองค์การ พัฒนาบทบาทภาวะผู้นำด้านการบริหารที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอน ควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ในด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู ด้านการสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปการวางแผน การจัดการองค์การ และพัฒนาโรงเรียนต่อไป

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัดได้นำผลการวิจัยไปใช้ในการเป็นข้อมูลสำหรับการให้การส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการพัฒนาทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน โรงเรียนบ้านเวียงพาน จังหวัดเชียงราย ควรศึกษาผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพ ปัจจัยที่มีผลต่อสภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน เพื่อนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษานำแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนไปทดลองใช้ในโรงเรียนบ้านเวียงพาน

2. ควรมีการศึกษานำแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ในสถานศึกษาเขตพื้นที่อื่น หรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้เกิดการวิจัยในลักษณะที่เป็นวงกว้างมากขึ้น

รายการอ้างอิง

- ประเวศ เวชชะ. (2562). การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 5). เชียงราย: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พรรัตน์ นีวรรณ์. (2558). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านป่าสักไก่อ. (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิมพ์พัญญู ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่ 21. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. วารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 4(1), 50.
- วัชรานเล่าเรียนดี. (2554). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม.
- สุวดี อุปปีนใจ และคณะ. (2562). กลยุทธ์การส่งเสริมคุณลักษณะด้านทักษะอาชีพของ ชุมชนตำบลเวียงเหนืออำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย การจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16(2), 467 – 476.
- เสน่ห์ศรี โกเสนตอ. (2559). แนวทางการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจ้าว เฒ่า ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.